

Idé-oplæg:

Innovationscenter

i

Nuuk

Ressourceanvendelse

August 2008

Innovationscenter i Nuuk

Idéoplæg

Ressourceanvendelse

August 2008

Indhold

INDHOLD	5
TABELLISTE	5
1 INDLEDNING.....	7
1.1 NUUK KOMMUNES OPLÆG	7
1.2 RAPPORTENS INDHOLD OG STRUKTUR.....	9
2 DE SAMLEDE INVESTERINGER.....	11
2.1 KOMMUNENS INVESTERING	12
2.1.1 Alternative muligheder.....	12
2.1.2 Opstartsomkostninger	13
2.1.3 Arkitektkonkurrence	13
2.1.4 Camp-metoden	14
2.1.5 Ledelse	16
2.1.6 Anlægsudgifter	17
2.1.7 Personaleudgifter og udgifter til konsulenter	17
2.1.8 Udgifter til nødvendigt basisudstyr	17
2.1.9 Etablering af værksteder.....	18
2.2 INVESTERING FRA PARTNERE OG BRUGERE	18
2.2.1 Tilskud fra Landskassen.....	19
3 FORVENTNINGER OM FORDELE VED ETABLERING AF INNOVATIONSCENTER	23
3.1 KLAR FOKUS PÅ LOKAL INNOVATIONSUDVIKLING	23
3.2 INNOVATIONSCENTER TIL FORØGELSE AF PRODUKTIVITETEN I LOKALE VIRKSOMHEDER	23
3.3 INNOVATIONSCENTER SOM REDSKAB I MARKEDSFØRING AF NYE STORKOMMUNE	24
3.4 INNOVATIONSCENTER SOM HJEMSTED FOR REGIONALE OG NATIONALE KOMPETENCEKLYNGER.....	24
3.5 INNOVATIONSCENTER VIGTIGT REDSKAB TIL OMFORDELING AF INDTÆGTER.....	24

Tabelliste

TABEL 1. PRISOVERSLAG FOR INNOVATIONSCAMP.....	15
--	----

1 Indledning

Det er altid vigtigt, at de ressourcemæssige virkninger er bedst muligt belyst, inden en stor ny investering gennemføres.

Denne rapport belyser flere aspekter af ressourceanvendelsen forbundet med etableringen af et innovationscenter i Nuuk.

På dette indledende niveau er det valgt at forsøge at vurdere de økonomiske konsekvenser af en investering i et innovationscenter. Allerede i denne startfase er det vigtigt at gennemføre en relativt omfattende samfundsøkonomisk vurdering, således at der skabes forudsætninger for at tage kvalificerede beslutninger på såvel administrativt som politisk niveau.

Der er tale om en samfundsøkonomisk konsekvensvurdering, der både omfatter omkostningerne forbundet med etablering og drift af centret, og de fordele, som et sådant center må forventes at give i form af vækst og produktivitetsforbedringer i de lokale virksomheder.

Der er her tale om et idéoplæg, hvorfor den samfundsøkonomiske konsekvensvurdering selvfølgelig ikke kan omfatte en egentlig budgetlægning, men hvor der derimod er fokus om at skabe overblik for politikere og administration, inden en mere detaljeret planlægningsmæssig proces opstartes.

Samfundsøkonomiske vurderinger kan ikke opfattes som én metode, der omfatter alle aspekter af en given investering. Denne rapport skal således ikke ses som en udtømmende facitliste på fordele og ulemper forbundet med investeringen i et innovationscenter. Det forventes dog, at de centrale aspekter af en samfundsøkonomisk vurdering af investeringen er belyst tilfredsstillende, således at der kan skabes gennemsigtighed og sammenlignelighed med andre tilsvarende investeringer.

1.1 Nuuk Kommunes oplæg

Nuuk Kommune har i sit oplæg, dateret 2008, beskrevet indhold og hensigter i etablering af et innovationscenter.

Den samlede mission for projektet beskrives i oplægget fra Nuuk Kommune således:

"I kraft af innovationscentret skal der skabes:

- 1) Et fysisk center, hvor vitale funktioner for Nuuks udvikling samles i fælles rammer.
- 2) En synergieffekt inden for blandt andet IT-, turisme- og råstofområderne.
- 3) Projektudvikling, videns og kompetenceløft og formidling af disse.
- 4) Nationalt – såvel som internationalt netværk."

I oplægget fremhæves ønsket om *"at skabe synergi med anvendelsen af en lang række af de kapaciteter, der allerede forefindes i Nuuk, ved at binde disse funktioner og miljøer sammen under ét tag"*.

Nuuk Kommune henviser endvidere til, at den fysiske kontakt vil katalysere en lang række udviklingsmuligheder igennem vidensdeling og erfaringsudveksling. Nuuk Kommune finder det hensigtsmæssigt, at instanser, virksomheder – offentlig og private kan samles fysisk.

Kravene til de fysiske rammer beskrives i oplægget således, at der skal skabes en præsentabel og inspirerende fysisk udformning som skal indeholde fælles faciliteter som auditorier, møderum, kantineforhold etc.

Organisatorisk foreslår Nuuk Kommune, at der nedsættes en styregruppe, og at der ansættes en koordinator til gennemførelse af projektet.

Der skal sikres en samlet masterplan omfattende centret, Naturinstituttet, Universitetsparken, kommende klimauniversitet, udvidelse af universitet, evt. IT- og medie college, råstofcenter, oliecenter, finansielcenter m.v.

Masterplanen foreslås udarbejdet af et arkitektfirma med international erfaring i association med et lokalt grønlandsk arkitektfirma. Masterplanen skal omfatte et areal så stort, at det kan opfylde Nuuks behov i mange år frem i tiden.

Nuuk Kommune anslår, at centerets størrelse i udgangspunktet er mellem 3.000-5.000 m². Dette forventes at svare til en samlet pris på 90-150 millioner kroner.

Disse bygge- og anlægsomkostninger ønsker Nuuk Kommune fordelt ud på de deltagende interessenter. Kommunen forventer selv at bidrage med ca. 20 millioner kroner til egne kontorfaciliteter. Der skal således

findes finansiering fra andre deltagende virksomheder i størrelsesordenen 70-130 millioner kroner. Et beløb på ca. 30 millioner kroner forventes anvendt til fællesarealer m.v.

I driftsfasen forventer Nuuk Kommune de årlige omkostninger finansieret ved at deltagende virksomheder m.v. betaler husleje/fællesudgifter.

Nuuk Kommunes oplæg er vedlagt som bilag til denne rapport. I det følgende vil der med udgangspunkt i kommunens oplæg blive gennemført en konsekvensvurdering af det samlede projekt.

1.2 Rapportens indhold og struktur

Denne rapport har tre kapitler. Efter denne indledning gennemgås de samlede investeringer.

I sidste kapitel sættes der fokus på gevinster på lang sigt i forbindelse med etablering af et innovationscenter i Nuuk.

2 De samlede investeringer

Helt grundlæggende virker planen om etablering af et innovationscenter ambitiøs, og det skal sådanne projekter være. Signalværdien til brugerne og det øvrige samfund skal være optimal.

Der er tale om en væsentlig investering fra såvel kommunen og for andre involverede interessenter. Alligevel synes risikoen lille.

Etableringsfasen omfatter her såvel udviklings- som selve bygge- og anlægsfasen. Størstedelen af investeringen vil gå til bygge- og anlægsomkostninger. I den situation, hvor innovationscentret imod forventning ikke bliver et aktiv for kommunen og interessenterne, vil centrets bygning og anlæg kunne finde alternativ anvendelse.

Timing er afgørende for projektets succes. Nuuk Kommune har tilsyneladende været heldig med at lancere idéen på et tidspunkt, hvor der er særdeles megen fokus på nye væksterhverv inden for energiintensiv industri, råstofsektoren og turismeerhvervet. Innovationscentret kan få en afgørende rolle i forbindelse med at gøre disse erhverv og de hermed forbundne følgeerhverv til bærende elementer i landets økonomi. Tidspunktet for investeringen er ligeledes afgørende for de samlede omkostninger. Værdien af en investeret krone i 2008 er ikke den samme som en investeret krone om bare få år. Der skal regnes med en diskonteringsfaktor på mindst 6 pct. pr. år. Dette betyder, at en eventuel udsættelse af investeringen vil betyde, at den samlede investering skal forøges med ca. 6 pct. pr. år.

I etableringsfasen kan omkostningerne opdeles på en række hovedposter.

- anlægsudgifter
- Personaleudgifter og ydelser til konsulenter
- udgifter til nødvendigt basisudstyr
- etablering af værksteder
- arkitektkonkurrence

På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at opstille konkrete budgetter. Derfor er der i det følgende opregnet de overvejelser om de enkelte hovedposter, som kan gennemføres på nuværende tidspunkt.

2.1 Kommunens investering

For kommunens vedkommende er der tale om en anlægsomkostning på 20 millioner kroner, men disse omkostninger er til nødvendige lokaler til kommunens eget brug, og altså ikke en investering i en nyskabelse. Nuuk Kommune har i 2008 budgetteret med 208,3 millioner kroner til anlægsudgifter. Dvs. anlægsudgiften til innovationscenter og nye lokaler for dele af kommunens forvaltning vil svare til 9,6 pct. af kommunens samlede anlægsudgifter i ét år. Sættes beløbet i relation til de samlede anlægsudgifter for alle de kommuner, der danner den nye storkommune svarer anlægsudgifterne til centret til 8,7 pct. af den nye storkommunes anlægsudgifter i året 2008.

Kommunens bidrag i etableringsfasen vil være omkostningerne forbundet med etablering af centret, omkostninger til fællesfaciliteter samt omkostninger forbundet med at være medejer af det selskab, som foreslås at eje innovationscentret.

2.1.1 Alternative muligheder

Der eksisterer ikke alternativer til nybyggeri for kommunen med hensyn til mulige, eksisterende bygninger og lokaler. I forvejen er kommunens lokaler spredt ud over hele byen, hvorfor det i forbindelse med etableringen af den nye storkommune under alle omstændigheder på sigt vil være et behov for nybyggeri.

Modsat må det forventes at ville være mange alternative anvendelser af de midler, som kommunen skal investere i anlægget og senere i drift. Der er generelt store udækkede behov for et løfte af det generelle velfærdsniveau og for løft af den kommunale service for borgere og virksomheder. I det afsluttende kapitel vi de mere langsigtede gevinster blive vægtet i forhold til eventuelle alternative anvendelser af de midler, der ønskes investeret i et innovationscenter.

De fleste nyskabelser i den offentlige sektor har fokus på, at nyskabelserne skal danne grundlag for besparelser. I forbindelse med innovation vil der kun i begrænset omfang være fokus at opnå besparelser i den

eksisterende forvaltning af de offentlige opgaver. Dog må det formodes, at placering af forskellige i dag spredte forvaltningsenheder i fællesskab på sigt vil betyde væsentlige besparelser. Endvidere må det formodes, at fællesskab om fællesfaciliteter med andre interessenter og brugere af innovationscentret vil give kommunen besparelser i driften af eksisterende enheder.

Fællesskabet i et innovativt miljø må også forventes at optimere kommunens arbejdsprocesser. Endelig vil det være oplagt, at kommunens eksisterende erhvervs- og udviklingsafdelinger indgår som nøgleelementer i et kommende innovationscenter.

2.1.2 Opstartsomkostninger

Kommunen vil som tovholder skulle finde finansiering til opstart af det samlede projekt. Opstarten foreslås udover dette pilotprojekt at omfatte en konkurrence om centrets arkitektur og anvendelse af camp-metode til videreudvikling af konceptet for innovationscentret.

2.1.3 Arkitektkonkurrence

Det er meget væsentligt, at bygninger og lokaler er indrettet tidssvarende og konkret udviklet til at opnå et innovativt miljø blandt alle de virksomheder og institutioner, som får hjemsted i innovationscentret.

På denne baggrund foreslås gennemført en arkitektkonkurrence med international deltagelse, jf. kommunens eget oplæg. For at tiltrække internationale arkitekter af høj klasse foreslås det, at der gives en rammebevilling på en million kroner til afholdelse af arkitektkonkurrence. Det foreslås samtidigt, at det fra starten sikres, at et eksternt arkitekt-selskab, der måtte vinde konkurrencen, skal samarbejde med et grønlandsk arkitekt-selskab i forbindelse med implementeringen af arkitektarbejdet. Ellers skal der ansøges om dispensation for næringslovens bestemmelser om, at selskaber, der udfører forretning her i landet også skal have hjemsted her i landet. Det udenlandske selskab kan også anmodes om at oprette afdeling her i landet, mens opgaven udføres.

Det kan overvejes, om innovationscentret etableres som prøvebyggeri med delvis anvendelse af grønlandske produkter eller råvarer, f.eks. natursten til gulve og facader m.v.

2.1.4 Camp-metoden

Innovationscentret skal etableres på basis af konkret viden om den lokale erhvervsudvikling og lokale virksomheders behov for at udvikle innovationsredskaber, og alle interessenter skal inddrages i projektet på et så tidligt tidspunkt som muligt.

Det foreslås, at denne pilotundersøgelse umiddelbart følges op af en camp, hvor de vigtigste interessenter deltager. Det bør ikke være et traditionelt seminar, men et seminar, der bygger på professionelle metoder afprøvet internationalt på lignende innovationsprojekter. Helt konkret foreslås anvendt et koncept, der betegnes camp-metoden. Camp-metoden består i en metode, hvor f.eks 48 personer mødes i 48 timer. Det giver muligheder for høje ambitioner og høj hastighed på at få projekter i gang.

Greenland Venture A/S foreslår, at arrangementet og den efterfølgende proces gennemføres af Grontmij|Carl Bro. Der er indhentet et foreløbigt prisoverslag for arrangementet. Prisoverslaget fremgår af Tabel 1. Alle priser er i danske kroner, excl. moms. Udover disse omkostninger skal kommunen selv sørge for lokaler, deltagerophold og forplejning.

Grontmij|Carl Bro har store erfaringer med innovationsarbejde, bl.a. vedrørende fødevarer i Grønland.

I forbindelse med dette arrangement vil konsulentselskabet indgå samarbejde med et lokalt konsulentfirma, således at der kan overføres kendskab til koncept for gennemførelse af sådanne projekter til lokale konsulentvirksomheder.

Endvidere ønsker Grontmij|Carl Bro involvere selskabet Innovation Lab. Dette selskab vil kunne medvirke til at fertilisere ideer til nye virksomheder i samarbejde med Greenland Venture A/S.

Innovation Lab er et internationalt videntcenter for ny teknologi. Selskabet har opbygget et internationalt netværk af op mod 2500 kontakter indenfor forskning, produktudvikling og iværksætteri verden over. Netværket er givende indsigt i og overblik over, hvilke teknologier, der er på vej, hvad teknologierne kan bruges til, og hvem der er længst med hvad.

Der vil primært blive anvendt uddannede innovationscoaches, som er rutinerede i at arbejde med ledelser fra det offentlige og erhvervslivet. Der er herudover mulighed for at inddrage yderligere grønlandsktalende medarbejdere fra Danmark, men de er ikke pt. uddannede innovationscoaches. Det kan i denne sammenhæng overvejes at samarbejde med f.eks. Tele Greenland A/S, der har flere uddannede coaches.

Tabel 1. Prisoverslag for innovationscamp

Honorar	Kommentar	Enhed	Ant. enheder	Enhedspris	Beløb DKK
Camp facilitation - Grønland	6 coaches i 3 dage	Timer	150	850	127.500
Rejsetid - DK-Grønland	5 coaches tur-retur	Timer	80	850	68.000
Projektledelse		Timer	90	850	76.500
Koncepttilpasning og forberedelse		Timer	160	850	136.000
Omkostninger					
Fly København-Nuuk-København	Fleksibel økonomi	Retur	5	14.100	70.500
Overnatning		Nat	18	1.100	19.800
Rejsedagpenge		Dag	18	440	7.920
Forberedelsestur til Nuuk for projektleder		Overslag	1	20.000	20.000
Oplæg fra DK via videolink	Innovationlab og Innovationshuse	Overslag	1	10.000	10.000
Produktion af audio-visuals	Filmproduktion og fremvisning	Overslag	1	10.000	10.000
Indlæg fra skuespiller	Team building, oplæg, illustration	Overslag	1	10.000	10.000
Live konceptillustrationer	Live tegninger af koncepter	Overslag	1	10.000	10.000
Materialer		Stk	50	650	32.500
Reserve					50.000
Total					598.720

I forbindelse med planlægningen af arrangementet, foreslås det, at der gennemføres en kortlægning af de grønlandske virksomheders, private såvel som offentlige, innovationsevne/-parathed. Et forslag til spørgeskema-undersøgelse indgår i rapport vedr. interessentanalyse. Dette spørgeskema vil blive suppleret med analysearbejde fra Grontmij|Carl Bro på basis af en metode, som selskabet har afprøvet på omkring 200 danske virksomheder og offentlige myndigheder. En sådan kortlægning vil give et godt grundlag og samtidig give mulighed for, at der tidligt kan skabes kontakt med potentielle deltagere.

Som en del af forberedelserne foreslås at der i stor udstrækning anvendes videomøder, ligesom live video, vil indgå i afviklingen af arrangementet, således at vi kan få de rigtige personer til at give oplæg. Specielt har Innovation Lab. stor erfaring med anvendelse af forskellige tekniske løsninger.

Der er altså tale om at gøre op med vanetænkning og få projektet på plads smidigt og hurtigt i stedet for lange opslidende planlægningsmøder som det ofte ses i forbindelse med udvikling af sådanne projekter.

Campen skal ikke opfattes som en begivenhed, der er afsluttet, når campen afsluttes. Tværtimod skal campen virke inspirerende og forpligtende for ressourcepersoner til at føre de fælles idéer ud i livet.

Derfor vil den efterfølgende proces med fastholdelse af kommunikation via webside og subscribe-grupper blive et vigtigt redskab i den endelige tilrettelæggelse af innovationscentret.

2.1.5 Ledelse

Innovationscentret foreslås etableret som et aktieselskab. Aktieselskabets bestyrelse skal sammensættes, så den repræsenterer en fordeling på lige fod med den finansieringsmodel, der opstilles for etablering og drift.

Den daglige drift sendes i offentligt udbud i en periode på tre år ad gangen. Den virksomhed, der vinder udliciteringen udgør samtidigt den daglige ledelse af centret. Det er vanskeligt at sætte beløbsramme på omkostningen til denne opgave. Det kræver større indsigt i, hvilket ambitionsniveau, innovationscentret lander på, og hvilke partnere kommuner får i den fremtidige drift af centret.

Den daglige ledelse støtter sig fagligt til et rådgivende udvalg på fem medlemmer, der består af innovative fag- og erhvervs personer. Det rådgivende udvalg honoreres ikke, dog betales deres udgifter forbundet med deres aktiviteter i det rådgivende udvalg, og udvalget tilbydes mindst en gang årligt en rejse, hvis formål er at finde inspiration til videreudvikling af centret eller centrets eksisterende eller fremtidigt planlagte projekter. Aktieselskabets bestyrelse udpeger tre personer, hvoraf begge køn skal være repræsenteret og hvoraf mindst en person skal være under 30 år ved konstitution af rådet, der sidder et år ad gangen.

Brugerne konstituerer sig i en brugergruppe på fem medlemmer. Brugergruppen vælger to af de fem medlemmer i det rådgivende udvalg. Ingen person kan sidde i det rådgivende udvalg eller i brugergruppen i mere end to ad gangen.

Ingen fra den daglige ledelse, det rådgivende udvalg eller brugergruppen må samtidigt være medlem af kommunalbestyrelsen eller være ansat i ledende stilling i kommunen og dens institutioner. Der kan forventes et mindre beløb til understøttelse af brugergruppens arbejde.

For at profilere og skabe respekt om det nye center tilbyder aktieselskabet en betydningsfuld person et protektorat. Protektoratet gives et mindre budget til at fremme viden om centret, at bringe centret i offentlig-

heden samt være brækstang for indhentning af midler til centrets projekter. Det foreslås, at protektoratet får en betydelig bevillingsramme til at varetage denne opgave. Bevillingen skal dog stå mål med den indsats som aftales med de personer, der bliver udpeget som protektorat.

2.1.6 Anlægsudgifter

De samlede anlægsudgifter er af kommunen skønnet til at være i størrelsesordenen 90-150 millioner kroner. Det er vanskeligt at fastsætte en konkret kvadratmeter pris for byggeri og anlæg af denne karakter, men fagfolk anslår, at 2008-prisen for anlæg af institutionsbyggeri ligger i størrelsesordenen 33-34.000 kr. i Nuuk.

For boliger er den tilsvarende pris estimeret til at ligge i størrelsesordenen 17-23.000 kr. i Nuuk by.

2.1.7 Personaleudgifter og udgifter til konsulenter

I etableringsfasen vil der ikke være yderligere personaleomkostninger, idet det foreslås, at eksisterende personale i kommunen kan varetage kommunens forpligtelser overfor tilknyttede konsulenter.

Det foreslås at tilknytte én konsulent med hovedansvar for udviklingsfasen, herunder overordnet styring af tilrettelæggelse af camp, yderligere analyser af brugere, egentlig budgetlægning samt tilretning af et endeligt idéoplæg, der præcist afspejler kommunens ønsker og behov.

Det anbefales, at centrets ledelse råder over et passende antal innovationscoaches, som ved passende betaling, kan udlånes til lokale virksomheder, der ønsker konkrete innovationer gennemført.

I forlængelse af dette arbejde skal der gennemføres informationsarbejde. Der kan forventes omkostninger forbundet med udarbejdelse af introducerende materiale i forbindelse med både udviklingsfase og efter centret er i drift.

Ved tilknytning af fastansat personale til centrets virke bør der være speciel opmærksomhed i forbindelse med eventuelt behov for etablering af personalebolig.

2.1.8 Udgifter til nødvendigt basisudstyr

Det nødvendige basisudstyr omfatter ud over standard møblement og indretning især omkostninger til IT-udstyr. IT-faciliteterne skal være

avancerede og tidsvarende, da innovationscentret skal være center for en storkommune med store geografiske afstande og med behov for kommunikation med interessenter i alle kommunens bosætninger og med internationale partnere.

Det foreslås, at storkommunen udarbejder projektbeskrivelse om behov for kommunikation via IT-teknologi, og at dette projekt efterfølgende får hjemsted i innovationscentret som projekt i samarbejde med IT- og telekommunikationsselskaber.

Der foreslås i basisudstyr endvidere at indgå idéen med et transportabelt center i form af specialindrettede containere, der kan flyttes til i perioder at virke i en bosætning alt efter behov.

2.1.9 Etablering af værksteder

Specielle værksteder skal indrettes og drives af interessenterne selv. Fra starten skal der dog specialindrettes rammer for lokaler og værksteder, der skal anvende laboratorielignende forhold, dvs. vådrum, støjdempede rum, rum til IT-udstyr, speciel udsugning m.v.

Disse omkostninger forventes at kunne holdes inden for rammerne af den allerede angivne kvadratmeter pris.

Herudover kan overvejes, hvorvidt kommunen skal anvende centret som hjemsted for et innovationsmiljø inden for kunst og kunsthåndværk. Dette vil skabe behov for tekniske faciliteter, f.eks. slibeværksted, filmstudie og lignende.

Der er vigtigt, at centret herudover råder over et velassorteret bibliotek. Et bibliotek er et vigtigt redskab i det daglige arbejde, men et specialbibliotek – evt. i tæt samarbejde med Landsbiblioteket – vil samtidigt kunne være noget, der i det daglige tiltrækker mange mennesker, således at centret fremstår som et aktivt, menneskefyldt rum, hvor mange mennesker har sin daglige gang.

2.2 Investering fra partnere og brugere

I følge kommunens oplæg forventes andre parter at bidrage med en investering i størrelsesordenen 70 til 130 millioner kroner til etableringen af et innovationscenter.

Der er ikke på nuværende tidspunkt muligt at udpege, hvilke eksisterende og kommende selskaber, samt hvilke offentlige institutioner m.v., der vil deltage i projektet. I oplægget fra Nuuk Kommune nævnes GTE, Asiaq, Greenland Venture A/S og råstoffirmaer.

I en følgerapport er der gennemført en interessentanalyse, der peger på den samlede interessent-kreds i forbindelse med etablering af et innovationscenter i Nuuk.

Udover deltagelse som investor foreslås interessenter at kunne tilknyttes centret, hvor der gennemføres en brugerbetaling i forhold til, hvordan interessenter anvender de fælles faciliteter. F.eks. vil det være relevant at skaffe lokaler til personer, der gennemfører en erhvervs Ph.D.

Det skal også være muligt at etablere sig i centret som lejer. Endelig vil det være relevant at stille faciliteter til rådighed for opstartende grupper af virksomheder og institutioner, der ønsker at anvende centrets faciliteter, f.eks. med adgang til mødelokaler et par gange om ugen. Her skal der ligeledes beregnes en brugerafgift eller kontingent, der finansierer omkostningerne eller dele af omkostningerne.

I det kommende arbejde foreslås at tage kontakt til relevante udenlandske partnere, der på sigt vil kunne give adgang til fælles anvendelse af faciliteter både her i landet og i udlandet. Her sigtes bl.a. på muligheden for at få adgang til nordiske midler, EU-midler og midler og kontakter via Joint Committee samarbejdet med USA.

2.2.1 Tilskud fra Landskassen

Landstingslov nr. 23 af 18. december 2003 regulerer kommunernes mulighed for at bidrage til erhvervsudvikling gennem investering i erhvervsmæssig virksomhed m.v. Loven er primært rettet mod kommunernes mulighed for direkte at investere i lokale virksomheder, hvor et innovationscenter må betegnes som en væsentlig rammebetingelse for det lokale erhvervsliv – og kommunerne har lige som hjemmestyret som vigtigste erhvervspolitiske opgave at skabe de bedst mulige rammebetingelser for Grønlands erhvervsliv.

I 2007 udsendte det daværende Erhvervsdirektorat rapporten "Evaluering af erhvervsfremmestrukturen". En af anbefalingerne fra rapportens forfattere omhandler innovationsindsatsen:

"I forhold til de regionale videns- og innovationsmiljøer skal det sikres, at rollefordelingen mellem kommunen, private interesser og erhvervslivet fastholdes, så der gives plads til at videns- og innovationsmiljøer, regionale rådgivningsenheder og private interesser kan komme i forreste række.

Kommunernes fokus bør især være at skabe gode rammevilkår i bred forstand for iværksættere og virksomheder og herunder bidrage til at udvikle et dynamisk offentlig-privat samspil.

Der skal opbygges en bedre sammenhæng mellem den faglige kompetenceudvikling og erhvervsmæssig innovation. Der kan således etableres mindst fire nationale videns- og innovationsmiljøer indenfor udvikling af:

- *Fødevarer*
- *Byggeri, anlæg, energi, miljø og mineindustri*
- *Oplevelsesindustri, turisme, design, kultur*
- *Ledelse, IT og service."*

Rapporten konkluderer endvidere:

"Mht. den nationale faglige kompetenceudviklings- og innovationsindsats kan der godt være institutioner inden for de pågældende fagområder i flere kommuner, men deres indsats bør i givet fald være koordineret, og så vidt muligt underlagt samme bestyrelse."

Endelig konkluderes:

"Innovations- og videnscentre skal rekonstrueres organisatorisk, så der opnås større effekt for midler hertil, sikres relevant dækning af vækstsektorer, en behovsstyret indsats og kobling til den øvrige erhvervsfremmeindsats."

Af rapportens forord fremgår det, at Landsstyremedlemmet for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser, vil følge op på anbefalingerne, og at Landsstyret vil arbejde videre med anbefalingerne. Resultatet af disse overvejelser er endnu ikke kendt.

Det vil være afgørende for en succesfuld realisering af et innovationscenter i Nuuk, at denne realisering sker i tæt samarbejde med hjemmestyret.

På Forslag til Finanslov for 2009, der netop er blevet offentliggjort er der redegjort for Grønlands deltagelse i Northern Periphery Programme. Dette er et EU INTERREG IV program for lavt befolkede områder med fokus på udvikling indenfor innovation og konkurrencedygtighed i fjerne og perifere egne, og bæredygtig udvikling af naturlige og kulturelle ressourcer. Dette kan f.eks. være indenfor miljø, klima, turisme, erhvervsudvikling, sundhed og uddannelse. Grønland har taget aktiv del i NPP siden 2001, hvilket er resulteret i, at 12 grønlandske partnere har deltaget i 7 NPP-projekter med tilsammen mere end 87 partnere i de øvrige lande med et totalbudget på mere end 60 mio. kr. i perioden 2001 - 2006.

I 2007 gik programmet ind i en ny programperiode, der strækker sig frem til 2013. Grønland deltager indtil videre i to projekter om hhv. klimaforandringer og ældre som arbejdskraft i plejesektoren. Grønlands Hjemmestyre er repræsenteret i programmets forskellige organer gennem en koordinator fra Udenrigsdirektoratet.

Det bør undersøges, hvorvidt innovationscentret og dets brugere kan få fordele ud af et samarbejde med hjemmestyrets partnere inden for dette program.

Det vil være vanskeligt at forestille sig, at der ikke skulle være bred opbakning bag etablering af et innovationscenter i landets hovedstad. Nuuk og den nye storkommune er og vil i fremtiden fortsat være lokomotivet for landets erhvervsudvikling, og er også hjemsted for størstedelen af landets højere videregående uddannelser og forskningsinstitutioner.

Et innovationscenter i Nuuk vil være den vigtigste hjørnesteen i landets samlede innovationssystem, og det vil være naturligt, at Landskassen

bidrager til centrets udvikling i form af tilskud fra erhvervsfremmemidler. Derfor er det vigtigt, at der allerede efter udarbejdelsen af pilot-undersøgelser, gennemføres konkrete forhandlinger med Landsstyret om det fremtidige samarbejde.

En væsentlig konklusion i denne sammenhæng er, at det er lokalsamfundet, der fortsat bør være problemejer i forbindelse med den fremtidige erhvervsudvikling, hvorfor den nye storkommune bør være tovholder i forbindelse med videreudvikling af grundlaget for innovationscentret.

3 Forventninger om fordele ved etablering af innovationscenter

Etablering af et innovationscenter gennemføres primært, fordi det forventes at være en nødvendig forudsætning for, at der findes en systematisk indgang til at sikre, at den lokale erhvervsudvikling til stadighed er fokuseret på innovation.

På et givet tidspunkt skal investeringerne høstes i form af forøget beskæftigelse, beskæftigelse til en bedre løn, generelt højere indkomst og dermed også større skatteprovenu.

I det følgende er der udarbejdet et overblik over gevinster, der ikke umiddelbart kan beregnes økonomisk som indtægter forbundet med etablering af et innovationscenter.

3.1 Klar fokus på lokal innovationsudvikling

Centret skal bidrage til, at der opnås en lokal fælles forståelse af behovet for innovation. Centret vil være en hjørnesten i et systematisk arbejde med at udvikle innovation, herunder opsamle tavs viden fra alle hjørner af samfundet. Erfaringer fra Greenland Venture A/S' daglige arbejde viser, at der er masser af gode idéer, der via modning kan blive profitable virksomheder i lokalområdet.

3.2 Innovationscenter til forøgelse af produktiviteten i lokale virksomheder

Et afgørende problem i den grønlandske økonomi er, at virksomhedsbestanden for en stor dels vedkommende lider under lav produktivitet. Via anvendelse af innovations-coaches, der via brugerbetaling kan udlånes til lokale virksomheder, vil travle virksomhedsledelser kunne få det nødvendige redskab til at gennemgå virksomhedens produkter og processer.

Lykkes det at forøge produktiviteten, vil det ikke kun betyde større værdiskabelse i virksomheden og større profit for ejeren, men også større lønindtægter for den tilknyttede beskæftigelse.

3.3 Innovationscenter som redskab i markedsføring af nye storkommune

Det vil være et utroligt godt resultat for den nye storkommune, Kommuneqarfik Sermersooq, hvis der samtidigt med opstarten af kommunens arbejde, annonceres etableringen af et innovationscenter til fordel for såvel lokale virksomheder som lokale borgere i almindelighed. Det vil være et signal om, at kommunens ledelse tænker fremad og ønsker at satse på fortsat at fastholde hovedstadskommunen som lokomotivet for landets økonomiske udvikling.

3.4 Innovationscenter som hjemsted for regionale og nationale kompetenceklynger

Innovationscentret vil kunne blive bindeledet for udvikling af regionale og nationale kompetenceklynger. Kompetenceklyngerne vil lige som i andre lande kunne være det afsæt, som sikrer, at lokale virksomheder bliver involveret i følgevirkning til de nye væksterhverv inden for råstofsektoren, energiintensiv produktion, IT-virksomhed og turisme.

3.5 Innovationscenter vigtigt redskab til omfordeling af indtægter

I baggrundsrapporten i dette idéoplæg er redegjort for, hvordan innovation er en afgørende nøgle til sikring af en fortsat udvikling af velfærdssamfundet og til sikring af de svage grupper i samfundet.

Uden forøgede egenindtægter i det lokale erhvervsliv, vil det blive vanskeligt at gennemføre omlægningen til en selv bærende økonomi under selvstyre. De offentlige finanser er alvorligt under pres i disse år, og med omlægningen af landets økonomi, hvor bloktilskuddet skal erstattes med egen indtjening, er det vigtigt, at der via etablering af et effektivt innovationssystem sikres yderligere vækst og produktivitetstigning i det lokale erhvervsliv.